

Moderne: Feng shui-tankegangen ligger bak Åsmund og Elenors moderne kunsthjem ved Tyrifjorden, der den spesielle arkitekturen er laget for å låne energi fra landskapet inn i bygget. Utenfor er drømmen om en japansk hage så vidt påbegynt.

Japansk trappeløp: – Japanerne orienterer ofte utsikten ned i skogbunnen. Det kan få oss til å legge merke til nære ting, forklarer Åsmund.

Smart løsning: Rekkverket er i mahogni, men samme materiale i trinnene ble for dyrt. Løsningen ble i stedet kryssfiner som er beiset og lakkert.

Hektiske minutter: Mye å gjøre før galleriet åpner. Og når storinnrykk er ventet, må utebordene løftes inn og nye duker strykes.

Hjem for kunst

Da Elenor og Åsmund så utsikten fra kjøkkenvinduet sitt, bestemte de seg for å ofre privatliv og helgefred for å dele den med andre.

Ja, her står jeg og stryker duk! Elenor Martinsen (50) smiler bredt over strykebrettet i sitt store, luftige kjøkken. Bak henne rammer enn vegg av glass inn utsikten mot Tyrifjorden og de omkransende åsene. Ektemann Åsmund Bergwitz (45) setter fram kopper på kjøkkenøya, og det lukter fristende av kaffe og nyspekt bakverk. Scenen kunne vært hentet fra en vanlig familiesøndag i et hvilket som helst norsk hjem. Det er den ikke.

– Oi, klokka er fem på tolv, sier Elenor, før hun hører det første plinget i dørklokka nede, og skynder seg å ønske første pulje av besøkende velkommen inn på kjøkkenet.

Anleggsgartner Åsmund og billedkunstner og gallerist Elenors hjem på Hole ved Tyrifjorden er virkelig «et hjem for oss, et hjem for deg». De bor nemlig i sitt eget kunstsenter.

UNDER EN TAKHØYDE på 3,7 meter og i tre etasjer har ekteparet latt ulike kunstuttrykk få flytte inn. I underetasjen går en kunstfilm i loop, i første etasje stirrer hvite hester med melankolske blikk ned fra foto på veggen, og i andre etasje selges trykk av en rekke norske og utenlandske kunstnere. Midt i denne verdenen har Åsmund og Elenor sitt hjem, hvor de hver torsdag til søndag åpner dørene for kunstinteresserte besøkende. Da forvandler de kjøkkenet sitt til kafé, og lar bare et tynt forheng i den andre enden av rommet, markere skillet til parets private liv.

– «Dere er gærne!», hører vi ofte at folk sier til oss. Eller at vi er «sååå modige», når vi forteller at vi har bygget kunstsenteret uten startkapital og uten støtte fra noen, sier Elenor og ler.

Prosjektet er en gammel drøm som endelig har gått i oppfyllelse. Begge har bakgrunn fra liv i byen, både i Norge og i andre land. Åsmund har blant an-

net bodd i Japan hvor han studerte tankegangen bak zenhagen. Elenor har bakgrunn fra Barcelona, New York og Italia, hvor hun var assistent for anerkjente kunstnere, og arbeidet som billedkunstner. Tilbake i Oslo åpnet hun Galleri Elenor på Majorstua, og da hun i 1995 møtte Åsmund, fant de ut at de begge ønsket mer av livet enn å slå seg til ro i en vanlig leilighet.

Snart begynte ideene å spinne rundt den lille husmannsplassen Åsmund eide ved Tyrifjorden. Anleggsgartneren hadde lenge hatt drømmen om å flytte ut på landet, og både han og Elenor trengte den ekstra plassen til redskaper, produksjon og utstilling av kunst.

– Ideene om å ha store rom var der helt fra starten av. Det samme var tanken om at vi ville forene by og land, sier Elenor.

– Men derfra ble drømmene og ideene bare større. ▶

Åpen kjøkkenløsning: Søndagsmiddagen foregår litt utradisjonelt på Elenor og Åsmunds kjøkken, men Åsmunds arabiske drømmegryte smaker like godt for det.

«Men det er klart, det er jo egentlig galskap å være gift og jobbe sammen. Vi gjør ingenting etter boka, vi, bare blander alt. Men det er sånn vi er.»

Åsmund Bergwitz, hus- og gallerieier

DET MODERNE HUSET i råbetong utgjør en slående kontrast til det viltre naturlandskapet. Åsmund har selv tegnet, prosjektert og ledet mesteparten av byggeprosessen. Paret jobbnettverk har vært godt involvert i prosessen, sammen med familie og venner som har stilt opp.

– Vi hadde starthjelp fra en arkitekt, men det ble for mye detaljstyring fra vår side, fordi vi var så bevisste på hva vi ønsket å ha. Derfor tok vi over byggeprosessen selv etter halvgått løp, forklarer han.

Ett år tok det å få reist bygget. Da ble også planen om å bare vise kunst i kjeller og førsteetasje skrinlagt, fordi paret bokstavelig talt fikk øynene opp for panoramautsikten fra kjøkkenet.

– Vi måtte dele dette med andre, forteller Elenor, og folder sammen de spesialdesignede vindusdørene fra Danmark for å gi fullt utsyn til fjordlandskapet utenfor.

DØRENE HAR, i likhet med mye annet i huset, ikke standardmål. Siden Åsmund gikk inn og ledet byg-

geprosessen selv, sto de to fritt til å velge andre detaljer og løsninger underveis. Han viser fram vegger som skrå inn mot vinduet, gulvlist i aluminium og et betonggulv som er stålglattet og vokset. Vakker og slitesterk. Utenfor er verandarekkverket satt sammen av lerk og jordarmeringsnett.

– Vi har hele tida tenkt: Hva har vi råd til? Hva har vi som vi kan bruke? forteller han.

Dyr design har aldri vært førsteprioritet i det kunstneriske hjemmet. Tre runde Artemide-lamper i trappeavsatsen opp til kjøkkenet er ifølge paret sannsynligvis deres dyreste designprodukt.

– Vi forsøker å finne det som er lekkert, uten at det skal være dyrt, for vi har aldri vært rike, understreker Elenor.

– Luksusen vår er et stort bad, hvor jeg kan gjøre mine yogaøvelser. Men badekaret er arvet, og innredningen kjøpt på billigkjeder eller loppemarkeder. Vi er først og fremst opptatte av å få inn ting i huset som gir det sjel, og å fokusere på kunsten. Hun drar til side sitt hvite forheng og lar oss få

RETT HJEM:

Hva er det beste med huset?

– Enkelheten og åpenheten mot naturen. Få grenser mellom ute og inne.

I hvilket rom er dere mest?

– I kjøkkenet.

Hva var det siste dere kjøpte til huset?

– Hyllesystem for oppbevaring av kunst.

Hva var det siste dere kastet?

– Garderobeskapet i gangen.

Hva kommer aldri over dørstokken deres?

– Dekor, nips og pynt.

Hvis penger ikke var et tema?

– Da ville vi satt i gang bygging av japansk Hage.

Når gjorde dere siste husvask?

– Sist fredag

Kjellerkunst: Hele underetasjen er viet kunst, i form av videoinstallasjoner, foto eller malerier. Elenor holder også malekurs her.

Privat gang: – Det virker som om alle skjønner at bak forhenget er det privat, sier Elenor.

Privaten: Stilen i parets private hjem er minimalistisk, men trepanel i taket myker opp.

«Dere er gjerne!, hører vi ofte folk si til oss, når vi forteller at vi har bygget kunstsenteret uten støtte fra noen.»

Elenor Martinsen og Åsmund Bergwitz

slippe inn i «privaten». Også her er porebetongen på veggene et bærende element, der verken plast eller maling får slippe til. Miljøvennlige løsninger og bærekraft er viktig for paret, som har et eget kloakkrensingsanlegg og energioekonomisk varmepumpesystem i tillegg til at byggets utside er tilnærmet vedlikeholdsfritt.

Eiendommen er på sju mål, og for den har Åsmund et stort mål: At den steg for steg skal bli til et kunstverk av en japansk hage integrert med moderne lysdesign og skulpturpark.

– I Japan er hagene kunstverk som forandrer seg med årstidene. De trenger ikke bestå av eksotiske plantearter, man kan bruke både mose, grus og furu, påpeker han.

Å FÅ REALISERT SINE drømmer er kraften som driver paret framover. Det og en god del idealisme.

– Kunsten har gitt oss ekstra energi, også i de periodene av livet hvor alt har virket håpløst, og vi ikke har eid nåla i vegg, forteller Åsmund.

Da gir det ekstra glede å se at andre kunstinteresserte både fra lokalmiljøet og langveisfra strømmer til hjemmet deres, selv om det innebærer å gi fra seg en del privatliv. Det har aldri vært et problem for de to.

– Jeg tror folk får en følelse av at det er et privat hjem med en gang de kommer opp her i kjøkkenet. De snakker gjerne med litt lav stemme, og viser stor respekt, forklarer Åsmund.

– Det er klart vi kan bli slitne etterpå, påpeker Elenor.

– Men da har vi vårt lille tv-rom inne på «privaten» som vi trekker oss tilbake på. Og mandagene prøver vi å ta fri. De er våre blåmandager.

– Hva om dere har kranglet om morgenen og gjestene er på vei?

– Jeg har en fantastisk evne til å være i dårlig humør, for så å svitsje over og bli blid når jeg ser folk, smiler Elenor.

– Og da skyver jeg henne bare foran meg, innskyter Åsmund spøkefullt.

– Men det er klart, det er jo egentlig galskap å være gift og jobbe sammen. Vi gjør ingenting etter boka, vi, bare blander alt. Men det er sånn vi er.

NOEN MORSOMME episoder blir det når man driver kunstsenter fra hjemmet sitt. Elenor må flire når hun tenker på den gangen det kom en busslast fra Holtekilen folkehøyskole:

– Vi hadde hatt et selskap her kvelden før, og det var flasker, glass og søppel overalt. Åsmund var på vei ut på jobb, og jeg lå ennå i senga. Og der står plutselig 30 forventningsfulle studenter som hadde avtale om å komme på omvisning og lunsj. Vi trodde de skulle komme uka etter! Jeg fikk på meg klærne på ett minutt, og sendte dem bort på Sundvollen hotell for å spise litt. Da de kom tilbake en time seinere, hadde vi ryddet alt og var klar med kaffe og vafler, sier hun.

– Alt er mulig når man må.

sondag@dagbladet.no